

Noctuids interessants de la Vall d'Aran i altres comarques catalanes observats l'estiu del 2012 (Lepidoptera: Noctuidae)

Some interesting Noctuidae from La Vall d'Aran and other Catalan counties from summer 2012 (Lepidoptera: Noctuidae)

Eduard Guzmán

Ronda Arraona, 81; E-08192 Sant Quirze del Vallès

Key words: Noctuidae, Lepidoptera, Faunistics, Vall d'Aran, Catalonia, Iberian Peninsula.

Com a resultat de diverses prospeccions fetes en el curs de l'any 2012, donem a conèixer tota una sèrie d'espècies interessants observades i aprofitem l'ocasió per fer un recull d'algunes dades trobades a la bibliografia sobre aquestes espècies.

En particular, les prospeccions fetes a la Vall d'Aran a mitjans d'agost han permès trobar espècies interessants per les escasses citacions que se'n tenen. Alhora, es donen a conèixer dues espècies noves per a la Vall d'Aran, sempre segons la bibliografia publicada que hem trobat.

Espècies noves per a la Vall d'Aran:

Pseudohadena (Eremohadena) halimi (Millière, 1877)

Material estudiat. Vall d'Aran: vall d'Aiguamòg (1.850 m), 1♂, 9.VIII.2012; Valarties (1.640 m), 1♀, 11.VIII.2012.

Fora de la Vall d'Aran ha estat observada en comptades localitats: port de l'Ordal (Bolland 1975), Caldes de Boí (Redondo 1984), Llorts (Andorra) (Dantart *et al.* 1988), Moror (Pérez De-Gregorio & Martí 1993), Santa Llúcia de Mur (Martí 2001) i Vidreres (García *et al.* 1984).

Parastichtis suspecta (Hübner, 1817)

Material estudiat. Vall d'Aran: Varradòs (1.850 m), 1♂, 13.VIII.2012. **Pallars Jussà:** Cellers (370 m), 1♂, 16.VI.2012.

Altres indrets de Catalunya d'on ha estat citada són: Josa (Rondós 1991), Ger (Dan-

tart & Jubany 2011), Alins (Bellavista & Bellavista 1985), Esterri d'Àneu (Pérez De-Gregorio 1985), planes de Son i entorn (Dantart *et al.* 2010), Ribera de Cardós (Pérez de Gregorio 1985), Susqueda (García *et al.* 1984a) i Llorts, Andorra (Dantart *et al.* 1988).

Espècies interessants de la Vall d'Aran:

Polychrysia moneta (Fabricius, 1787)

Material estudiat. Vall d'Aran: Valarties (1.640 m), 1♂, 11.VIII.2012.

És present a Sierra Nevada, a la serralada Cantàbrica i al Pirineu. De la Vall d'Aran fins ara només en trobem citacions antigues dels voltants de la boca nord del túnel (Ibarra 1975) o sense especificar localitat (Sagarra 1915), o, ja més recentment, de Les (Tuñón 1991) i port de la Bonaigua (Pérez De-Gregorio *et al.* 2008). Fora de la Vall d'Aran també es coneix de Josa (Pérez De-Gregorio *et al.* 2008), Sant Julià de Lòria (Dantart *et al.* 1988), estanys de la Pera-Lles (Pérez De-Gregorio *et al.* 2008) i Setcases (Ylla 1988).

Panchrysia deaurata (Esper, 1787) (= *aurea* Hübner, 1803).

Material estudiat. Vall d'Aran: Valarties (1.640 m), 1♂, 11.VIII.2012.

De la Vall d'Aran, només en trobem una citació antiga de Salardú (Ibarra 1974).

La nostra és, per tant, una dada molt interessant per a la vall, ja que seria la segona citació i la primera en els darrers trenta-set anys. També és coneguda de Castellar de n'Hug (Martí 2005) i de Susqueda (Pérez De-Gregorio 1979). De les poques citacions que se'n tenen es dedueix que és una espècie molt escassa. Habita zones amb roquissar, i, de fet, el nostre exemplar va ser recol·lectat a pocs metres d'una tartera.

Panchrysia v-argenteum (Esper, 1789).

Material estudiat. Vall d'Aran: Valarties (1.640 m), 1♂, 11.VIII.2012.

Espècie poc citada. A la Vall d'Aran s'ha trobat a Bagergue (Pérez De-Gregorio 1987), plans de Mont (Stefanescu 1991) i Valarties (Palou 2002), i, a Andorra, a Sant Julià de Lòria (Pérez De-Gregorio 1987).

Amphypira perflua (Fabricius, 1787)

Material estudiat. Vall d'Aran: Valarties (1.640 m), 2♂, 11.VIII.2012.

Descoberta a la vall fa escassament dos anys (Cervelló *et al.* 2010). El 2012 també l'han tornat a trobar en altres localitats araneses altres companys de la SCL (Cervelló com. pers.).

Amphiopoea oculea (Linnaeus, 1761)

Material estudiat. Vall d'Aran: Varradòs (1.650 m), 3♂, 13.VIII.2012; Varradòs (1.875 m), 25♂, 4♀, 13.VIII.2012; Valarties (1.650 m), 4♂, 11.VIII.2012.

A la Vall d'Aran només havia estat citada dels plans de Mont (Cervelló 1997). També ha estat trobada als Banhs de Tredòs (1.750 m), 1♂, 8.VIII.1989 (E. Guzmán obs. pers.). Altres localitats catalanes on s'ha trobat aquesta espècie són: Begudà i Sant Privat d'en Bas (Bellavista & Guzmán 2004), i massís de Cabrera (Garciamoreno *et al.* 1989).

Eurois oculata (Linaneus, 1768)

Material estudiat. Vall d'Aran: vall d'Aiguamòg (1.850 m), 6♂, 4♀, 9.VIII.2012; Valarties (1.550-1.650 m).

Espècie interessant d'alta muntanya. Fins ara, a Catalunya se sap que està molt localitzada a la zona de l'Alta Ribagorça, la Vall d'Aran i el Pallars Sobirà: Vall de Cardós (Stefanescu 1988), Caldes de Boí (Redondo 1984), Espot (SCL 1988) i Son (Dantart *et al.* 2010).

Xestia ochreago (Hübner, 1790)

Material estudiat. Vall d'Aran: vall de Varradòs (1.850 m), 3♂, 13.VIII.2012.

Escassament citada de la Vall d'Aran, sobretot de la part alta de la vall (carretera a la Bonaigua, Vaquèira, Aiguamòg, etc.). Altres citacions a la bibliografia són: Montsant de Pallars-Llessui (Bellavista 1988), riu Malo-Vaquèira (Bellavista & Stefanescu 1993) i Aiguamòg (SCL 2002).

Espècies interessants d'altres comarques:

Lamprosticta culta (Denis & Schiffermüller, 1775)

Material estudiat. Pallars Jussà: Santa Engràcia (860 m), 1♂, 15.VI.2012.

Espècie interessant, escassament citada a Catalunya. Es coneix tan sols de Gurb (Ylla 1989), pont de l'Argila (Ylla 1989), Moror (Marti 2000) i vall d'Alinyà (Vallhonrat *et al.* 2004).

Scotochrosta pulla (Denis & Schiffermüller, 1775)

Material estudiat. Alt Urgell: Ortedó (1.320 m), 1♂, 15.IX.2012. La nit anterior se'n van trobar tres exemplars més a la mateixa localitat (A. Cervelló com. pers.).

Espècie localitzada i no pas freqüent. A Catalunya, la major part de citacions corresponen al sector prepirinenc del Pallars i la Noguera, però hi ha altres citacions aïllades, la més oriental de les quals a Requesens, a l'Albera (Pérez De-Gregorio & Rondós 2005).

Antitype chi (Linnaeus, 1758)

Material estudiat. Alt Urgell: coll de Lletó, Ortedó (1.425 m), 1♂, 15.IX.2012

Espècie de muntanya, habitualment escassa.

Amphipyra livida (Denis & Schiffermüller, 1775)

Material estudiat. Alt Urgell: Ortedó (1.320 m), 1♂, 15.IX.2012.

Espècie repartida per la meitat nord de Catalunya, sempre esporàdica.

Cal agrair al company Josep Bellavista l'aportació d'informació bibliogràfica sobre les espècies estudiades.

Referències bibliogràfiques

- Bolland, F. 1975. Contribution à la connaissance des hétérocères de la province de Barcelone. *SHILAP Revista lepid.*, 3(11): 198-202.
- Bellavista, J. & Bellavista, J. 1985. Noctuidae recollits al Pirineu central. *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 48: 21-26.
- Bellavista, J. 1988. *Xestia ochreago* (Hübner, 1809) Noctuidae nou per a Catalunya. *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 56: 21-22.
- Bellavista, J. & Stefanescu, M. 1993. Contribució a l'estudi dels Noctuidae de Catalunya. (Lepidoptera) (II). *Treb. Soc. Cat. Lep.*, 12(1992): 115-131.
- Bellavista, J. & Guzmán, E. 2004. Els noctuids de la Garrotxa (Lepidoptera: Noctuidae). *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 93: 5-30.
- Cervelló, A. 1991. Noctuidae recollits al Pallars durant la tardor de 1991. *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 68: 24-27.
- Cervelló, A. 1997. Noves recerques de noctuids a Catalunya durant l'estiu (Lepidoptera: Noctuidae). *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 80: 36.
- Cervelló, A., Macià, R., Ylla, J. 2010. *Amphipyra perflua* (Fabricius, 1787), nou noctuid per a la fauna de Catalunya (Lepidoptera: Noctuidae). *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 101: 87-88.
- Dantart, J., Bellavista, J. & Roche, P. 1988. Aproximació a un catàleg de los macroheteróceros de Andorra (I) (Lepidoptera: Noctuidae). *SHILAP Revista lepid.*, 16(62): 115-130.
- Dantart, J., Cervelló, A., Jubany, J., Martí, J., Xaus, A., Vallhonrat, F., Olivella, E. 2010. Els lepidòpters de les planes de Son i la Mata de València. In: *Els sistemes naturals de les planes de Son i la Mata de València* (Germain, J. ed.). *Treb. Inst. catal. Hist. nat.*, 16: 531-608.
- Dantart, J. & Jubany, J. 2011. Resultats de les cinquenes Nits de les Papallones (Catalan Moth Nighths): 24 a 28 de juliol de 2008. *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 102: 73-98.
- García, A., Pérez De-Gregorio, J.J., & Romañá, I. 1984a. Les espècies catalanes dels gèneres *Conistra* Hb., 1921, *Agrochola* Hb., 1821 i *Omphaloscelis* Hmps., 1906. (Lep. Noctuidae Cuculliinae). *Treb. Soc. Cat. Lep.*, 6(1983): 13-24.
- García, A., Pérez De-Gregorio, J.J. & Romañá, I. 1984b. Noctuidae nous o interessants per a la fauna catalana. V. *Sessió conjunta Ent. ICHN-SCL*, 3: 93-102.
- Garciamoreno, J., Turet, J. & Ylla, J. 1989. La família Noctuidae al massís de Cabrera (Osona). *Treb. Soc. Cat. Lep.*, 9(1988): 69-91.
- Ibarra, M. 1974. Las plusias del Valle de Arán (Lérida). *SHILAP Revista lepid.*, 1(4)(1973): 176-177.
- Ibarra, M. 1975. Catálogo de lepidópteros del Valle de Arán (II parte). *SHILAP Revista lepid.*, 2(8)(1974): 284-288.
- Martí, J. 2001. *Dichagyris imperator* (A. Bang-Haas, 1912), noctuid nou per a la fauna catalana, i altres citacions interessants (Lepidoptera: Noctuidae). *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 86(2000): 7-10.
- Martí, J. 2005. *Anthracia ephialtes* (Hübner, [1822]), noctuid nou per a la fauna catalana, i altres citacions interessants (Lepidoptera: Noctuidae). *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 94(2004): 41-45.
- Palou, F. 2002. Noctuids interessants trobats a Catalunya la temporada 2001 (Lepidoptera: Noctuidae). *Bull. Soc. Cat. Lepid.*, 88(2001): 19-20.
- Pérez De-Gregorio, J.J. 1979. Fauna lepidopterològica de les Guilleries. Família Noctuidae. *Treb. Soc. Cat. Lep.*, 2: 23-39.
- Pérez De-Gregorio, J.J. 1985. Fauna lepidopterològica de les Guilleries. Família Noctuidae. 1a. Addenda. *Treb. Soc. Cat. Lep.*, 7(1984-1985): 17-26.
- Pérez De-Gregorio, J.J. 1987. Heteròcers del Pirineu i Prepirineu. *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 53(1986): 21.
- Pérez De-Gregorio, J.J. & Martí, J. 1993. Alguns Noctuidae interessants per a la comarca del Pallars Jussà. *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 71: 34-35.

- Pérez De-Gregorio, J.J. & Rondós, M. 2005. Algunes troballes noves o interessants de Noctuidae a Catalunya (Lepidoptera: Noctuidae). *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 94(2004): 111-114.
- Pérez De-Gregorio, J.J. & Rondós, M. 2006. Noctuidae nous o interessants per a la fauna catalana i ibèrica, VIII (Lepidoptera). *Bull. Soc. Cat. Lepid.*, 96(2005): 11-14, làm. 2.
- Pérez De-Gregorio, J.J., Muñoz, J. & Rondós, M. 2008. Noctuidae nous o interessants per a la fauna catalana i ibèrica, IX (Lepidoptera). *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 99: 47-53.
- Redondo, V.M. 1984. *Eurois occulta* Linnaeus, 1758, novedad para la fauna ibèrica (Lepidoptera, Noctuidae). *SHILAP Revta Lepid.*, 12(47): 258.
- Rondós, M. 1991. Heteròcers recollits a Josa (Berguedà, Pirineu Oriental). *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 66: 23.
- Sagarra, I. 1915. Lepidòpters nous per a la fauna catalana, pertanyents a les famílies Sphingidae, Noto-dontidae, Lymantriidae, Saturiniidae, Drepanidae, Noctuidae i Cymatophoridae. *Bull. Inst. catal. Hist. nat.*, 15(5): 74-84.
- SCL (Editorial) 1988. Secció de captures. *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 57: 31-32.
- SCL (Editorial) 2002. Recerques. *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 88(2001): 23-24.
- Stefanescu, C. 1988. Citacions interessants de Noctuidae del Montseny i d'altres localitats catalanes. *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 55(1987): 21-22.
- Stefanescu, C. 1991. *Panchrysia v-argenteum* (Esper, 1789) a la Vall d'Aran. Espècie nova per a la península Ibèrica (Noctuidae: Plusiinae). Nota prèvia. *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 66: 15.
- Tuñón, G., 1991. Nota sobre algunas capturas interesantes efectuadas en Catalunya durante el período 1986-1990. *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 67: 27-29.
- Vallhonrat, F., Cervelló, A., Xaus, A., Pérez De-Gregorio, J.J., Parés, J.M., Requena, E., Dantart, J., Martí, J., Orozco, A. & Palou, F. 2004. Introducció a la fauna de lepidòpters de la vall d'Alinyà. In: *Els sistemes naturals de la vall d'Alinyà* (Germain, J. ed.). *Treb. Inst. catal. Hist. nat.*, 14: 367-414.
- Ylla, J. 1988. Noctuids i geomètrids de Catalunya: citacions noves i interessants. *Bull. Soc. Cat. Lep.*, 57: 17-18.
- Ylla, J. 1991. Resultats d'un assaig d'utilització d'una trampa a l'esquer (Lepidoptera) 2a. part. *Treb. Soc. Cat. Lep.*, 11(1990-1991): 95-103.

Data de recepció: 14 de maig de 2013

Data d'acceptació: 19 de novembre de 2013